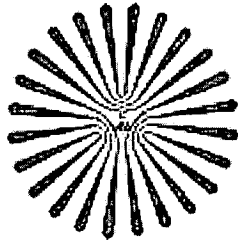

۱۳۹۰ / ۲ / ۱۹

۱

۱۵۵۱.۴

دانشگاه پیام نور

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد

عنوان پایان نامه:

طبیعت گرای عرفانی در دفتر سوم مثنوی معنوی

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر محمد جواد عرفانی بیضایی

استاد مشاور:

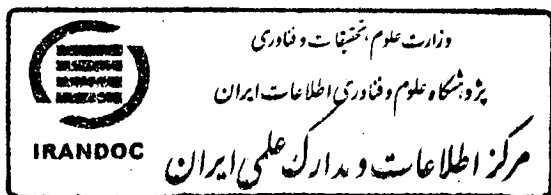
جناب آقای دکتر حسن بساک

نگارنده:

مژگان رنجبر یزدی

آبان ۱۳۸۹

۱۳۹۰ / ۱ / ۲۵

۱۵۵۱۰۶

تاریخ: ۱۳۸۹/۹/۲۱

شماره: ۰۸۱/۲۹۱۵

تصویب نامه پایان نامه

جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد خانم: مژگان رنجبریزدی

دانشجوی رشته: زبان و ادبیات فارسی به شماره دانشجویی: ۸۷۰۰۰۵۱۸۴

تحت عنوان: «طبیعت گرای عرفانی در دفتر سوم مثنوی»

با حضور هیأت داوران در روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۹/۹/۲۱ ساعت ۱۲ در محل ساختمان شماره یک

دانشگاه پیام نور مرکز مشهد برگزار شد و هیأت داوران پس از بررسی، پایان نامه مذکور را

شایسته نمره به عدد ۱۹.۷۵ به حروف **نوزده و هفتاد و پنج درصد** با درجه **عالی** تشخیص داد.

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیأت داوران	مرتبۀ دانشگاهی	دانشگاه/موسسه	امضاء
۱	آقای دکتر محمد جواد عرفانی بیضایی	استاد راهنما	استادیار	پیام نور مرکز مشهد	
۲	آقای دکتر حسن بساک	استاد مشاور	استادیار	پیام نور مرکز مشهد	
۳	خانم دکتر نصرت ناصری مشهدی	استاد داور	استادیار	پیام نور مرکز فریمان	
۴	آقای دکتر سید مهدی علایی حسینی	نماینده گروه امور آموزشی	استادیار	پیام نور مرکز مشهد	

تاریخ: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۴

شماره: ۸۱ / ۳ / ۸۸۵

صورت جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد خانم: مژگان رنجبر یزدی

دانشجوی رشته: زبان و ادبیات فارسی به شماره دانشجویی: ۸۷۰۰۰۵۱۸۴

تحت عنوان: «طبیعت گرای معنوی در دفتر سوم مثنوی»

با حضور هیأت داوران در روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۹/۹/۲۱ ساعت ۱۲ در محل ساختمان شماره یک

دانشگاه پیام نور مرکز مشهد برگزار شد و هیأت داوران پس از بررسی، پایان نامه مذکور را

شایسته نمره به عدد ۱۹.۷ به حروف... نوزده و هفتاد و نه درصد... با درجه... تشخیص داد.

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیأت داوران	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه/موسسه	امضاء
۱	آقای دکتر محمد جواد عرفانی بیضایی	استاد راهنما	استادیار	پیام نور مرکز مشهد	
۲	آقای دکتر حسن بساک	استاد مشاور	استادیار	پیام نور مرکز مشهد	
۳	خانم دکتر نصرت ناصری مشهدی	استاد داور	استادیار	پیام نور مرکز فریمان	
۴	آقای دکتر سید مهدی علایی حسینی	نماینده گروه امور آموزشی	استادیار	پیام نور مرکز مشهد	

اینجانب مژگان رنجبر یزدی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۷ مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گواهی می‌نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته‌ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منع و مأخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده‌ام، بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می‌دانم و جوابگویی آن خواهم بود

دانشجو تأیید می‌نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می‌باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو: مژگان رنجبر یزدی

تاریخ و امضا ۱۳۸۷/۱۱/۳۰

اینجانب مژگان رنجبر یزدی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۷ مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گواهی مینمایم چنانچه بر اساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ..... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ..... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

نام و نام خانوادگی دانشجو: مژگان رنجبر یزدی

تاریخ و امضا ۱۳۸۷/۱۱/۳۰

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می‌باشد.

گر شدی عطشان بحر معنوی   فرجه ای کن در جزیره مثنوی

فرجه کن چندان که اندر هر نفس   مثنوی را معنوی بینی و بس

پروردگار جهان را سپاس می گویم که توفیق انجام کاری علمی را عطا نمود

تقدیم به پدر و مادر عزیزم و همه کسانی که به مولوی و اشعار بی نظیر او عشق می ورزند

و

تقدیم به همسر فداکارم، که بدون یاری و دلگرمی او این کار به انجام نمی رسید.

تقدیر و تشکر

خداوند منان را شاکرم که توفیق داد تا راهی به سوی نا گفته های مثنوی مولوی باز کنم چرا که بدون الطاف بیکران آن مستعان کریم این امر سخت می نمود. همچنین بر خود فرض می دانم از همه کسانی که مرا در انجام این تحقیق یاری نموده اند قدر دانی کنم به خصوص از:

استاد محترم راهنما، جناب آقای دکتر محمد جواد عرفانی بیضائی که با احاطه کامل بر مبحث صور خیال و دانش فراوان در مورد مثنوی، دلسوزانه مرا راهنمایی نموده و سؤالات انبوهم را پاسخ گفته و در مراجعات مکرر با خوش رویی پذیرفتند.

همچنین از استاد محترم مشاور، جناب آقای دکتر حسن بساک نیز کمال تشکر و امتنان را دارم که اگر تأیید، راهنمایی و دلسوزی ایشان نبود، این تحقیق در موعد مقرر به انجام نمی رسید.

چکیده:

در این تحقیق سعی بر آن بود تا فرهنگی جامع و موضوعی و البته تحلیلی از همه جلوه های طبیعی که در مثنوی به کار رفته است فراهم آید.

در مرحله ی نخست، ضمن تعیین دقیق آمار هر پدیده طبیعی این عناصر به سه گروه اصلی آسمانی، دریایی و زمینی طبقه بندی گردید. نگارنده در پایان پژوهش دریافت که در بین جلوه های طبیعی آسمانی، دو واژه آسمان و خورشید، در پدیده های دریایی، دو واژه ی آب و دریا و در بین عناصر زمینی، دو واژه ی خاک و آتش بیشترین کاربرد را در دفتر سوم مثنوی داشته است.

در مرحله دوم، عناصر خیال مربوط به هر جلوه طبیعی و مواردی را که آن پدیده طبیعی به عنوان جزئی از تمثیل در دفتر سوم مثنوی به کار رفته است، مورد بررسی قرار گرفت و این نتایج حاصل آمد که: ۱- بیشترین کاربرد هر جلوه طبیعی، به عنوان جزئی از تمثیل است که اغلب به صورت نماد به کار رفته است.

۲- در بین صور خیال به کار رفته در مثنوی تشبیه و استعاره بیشترین آمار را به خود اختصاص داده است.

پس از این بررسی ها مشخص می شود، همه موارد جلوه های طبیعی به کار رفته در مثنوی، تصویری از جهان درون مولانا است که بر جهان بیرون پرتو افکن شده است. به عبارت دیگر، وی این عناصر را به کار برده تا مفاهیم بلند و عمیق عرفانی را برای مخاطب خود ملموس، زیبا، خیال انگیز و مصور سازد.

واژگان کلیدی:

مولوی- مثنوی معنوی- جلوه های طبیعت- طبیعت گرایی عرفانی- صور خیال- تمثیل.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۲	بیان مسأله و سؤالهای اصلی تحقیق.....
۲	پیشینه تحقیق.....
۲	ضرورت انجام تحقیق.....
۳	هدفها.....
۳	جنبه جدید بودن و نوآوری طرح.....
۳	روش انجام تحقیق.....
۳	مروری به فصول رساله.....
	بخش ۱ :
	کلیات و زندگی نامه مولوی
۶	۱-۱. مروری بر زندگی نامه مولوی و آثار او.....
۹	۲-۱. طبیعت گرایی عرفانی در مثنوی مولوی.....
	بخش ۲ :
	بررسی بسامد و صور خیال در عناصر آسمانی
۱۳	۱-۲. طبیعت بی جان آسمانی.....
۱۳	۱-۱-۲. آسمان.....
۱۸	۲-۱-۲. ابر.....
۱۹	۳-۱-۲. اثر.....
۲۰	۴-۱-۲. خورشید.....
۲۴	۵-۱-۲. خسوف.....
۲۵	۶-۱-۲. رعد.....
۲۵	۷-۱-۲. روز و شب.....
۳۰	۸-۱-۲. سایه.....

۳۲.....	۹-۱-۲ ستارگان و سیارات
۳۴.....	۱۰-۱-۲ فصول
۳۶.....	۱۱-۱-۲ ماه
۳۹.....	۱۲-۱-۲ نور
۴۴.....	۲-۲ طبیعت جاندار آسمانی
۴۴.....	۱-۲-۲ باز
۴۵.....	۲-۲-۲ بط
۴۶.....	۳-۲-۲ پروانه
۴۷.....	۴-۲-۲ پشه
۴۷.....	۵-۲-۲ جغد
۴۸.....	۶-۲-۲ خروس
۴۹.....	۷-۲-۲ خفاش
۴۹.....	۸-۲-۲ زاغ
۵۰.....	۹-۲-۲ زنبور
۵۱.....	۱۰-۲-۲ طاووس
۵۱.....	۱۱-۲-۲ طوطی
۵۲.....	۱۲-۲-۲ فاخته
۵۲.....	۱۳-۲-۲ کبک
۵۲.....	۱۴-۲-۲ کلاغ
۵۲.....	۱۵-۲-۲ گنجشک
۵۳.....	۱۶-۲-۲ لک لک
۵۳.....	۱۷-۲-۲ مرغ
۵۷.....	۱۸-۲-۲ مگس
۵۸.....	۱۹-۲-۲ ملخ

بخش ۳:

بررسی بسامد و صور خیال در عناصر دریایی

۷۴	۱-۳. عناصر بی جان دریایی
۷۴	۱-۳. آب
۸۱	۱-۳. باران
۸۱	۱-۳. برف
۸۲	۱-۳. جزر و مد
۸۲	۱-۳. جوی
۸۴	۱-۳. چشمه
۸۶	۱-۳. حباب
۸۶	۱-۳. در
۸۷	۱-۳. دریا
۹۱	۱-۳. ساحل
۹۲	۱-۳. سیل
۹۳	۱-۳. قطره
۹۳	۱-۳. کف
۹۴	۱-۳. موج
۹۵	۲-۳. عناصر جاندار دریایی
۹۵	۱-۲-۳. صدف
۹۵	۲-۲-۳. ماهی
۹۷	۳-۲-۳. مرجان

بخش ۴:

بررسی بسامد و صور خیال در عناصر زمینی

۱۰۶	۱-۴. طبیعت بی جان زمینی
۱۰۶	۱-۴. آتش

۱۱۳	.....	۱-۱-۱-۴	دود
۱۱۳	.....	۲-۱-۱-۴	شرر
۱۱۴	.....	۳-۱-۱-۴	هیزم
۱۱۵	.....	۲-۱-۴	باد
۱۱۸	.....	۱-۲-۱-۴	هوا
۱۱۹	.....	۲-۲-۱-۴	طوفان
۱۲۰	.....	۳-۱-۴	خاک
۱۲۲	.....	۱-۳-۱-۴	گرد و غبار
۱۲۳	.....	۲-۳-۱-۴	گل
۱۲۶	.....	۴-۱-۴	زمین
۱۲۸	.....	۱-۴-۱-۴	بیابان
۱۲۹	.....	۲-۴-۱-۴	بیشه
۱۲۹	.....	۳-۴-۱-۴	دشت
۱۲۹	.....	۴-۴-۱-۴	صحرا
۱۳۰	.....	۵-۴-۱-۴	عقبه
۱۳۰	.....	۵-۱-۴	سنگ
۱۳۲	.....	۱-۵-۱-۴	آهن
۱۳۳	.....	۲-۵-۱-۴	ریگ
۱۳۴	.....	۳-۵-۱-۴	زر
۱۳۶	.....	۴-۵-۱-۴	کلوخ
۱۳۷	.....	۵-۵-۱-۴	سیم
۱۳۷	.....	۶-۵-۱-۴	گوهر
۱۳۸	.....	۷-۵-۱-۴	زمرد
۱۳۸	.....	۸-۵-۱-۴	کحل
۱۳۸	.....	۹-۵-۱-۴	مس
۱۳۸	.....	۱۰-۵-۱-۴	یاقوت

۱۳۹	.....	۶-۱-۴.کوه
۱۴۲	.....	۷-۱-۴.کان
۱۴۲	.....	۸-۱-۴.ربوه
۱۴۳	.....	۹-۱-۴.کھف
۱۵۶	.....	۲-۴.عناصر جاندار زمینی
۱۵۶	.....	۱-۲-۴.حیوانات
۱۵۶	.....	۱-۱-۲-۴.آهو
۱۵۷	.....	۲-۱-۲-۴.اسب
۱۵۷	.....	۳-۱-۲-۴.استر
۱۵۸	.....	۴-۱-۲-۴.بره
۱۵۸	.....	۵-۱-۲-۴.بز
۱۵۹	.....	۶-۱-۲-۴.پیل
۱۵۹	.....	۷-۱-۲-۴.خار پشت
۱۶۰	.....	۸-۱-۲-۴.خر
۱۶۱	.....	۹-۱-۲-۴.خرس
۱۶۱	.....	۱۰-۱-۲-۴.خرگوش
۱۶۲	.....	۱۱-۱-۲-۴.خوک
۱۶۲	.....	۱۲-۱-۲-۴.روباہ
۱۶۳	.....	۱۳-۱-۲-۴.سگ
۱۶۵	.....	۱۴-۱-۲-۴.سوسمار
۱۶۵	.....	۱۵-۱-۲-۴.شتر
۱۶۷	.....	۱۶-۱-۲-۴.شغال
۱۶۷	.....	۱۷-۱-۲-۴.شیر
۱۶۹	.....	۱۸-۱-۲-۴.عنکبوت
۱۶۹	.....	۱۹-۱-۲-۴.کرم
۱۷۰	.....	۲۰-۱-۲-۴.کژدم

۱۷۰	.....	۲۱-۱-۲-۴ کیک
۱۷۰	.....	۲۲-۱-۲-۴ گاو و گوساله
۱۷۱	.....	۲۳-۱-۲-۴ گربه
۱۷۲	.....	۲۴-۱-۲-۴ گرگ
۱۷۳	.....	۲۵-۱-۲-۴ گوسفند و میش
۱۷۴	.....	۲۶-۱-۲-۴ مار و افعی
۱۷۵	.....	۲۷-۱-۲-۴ مور
۱۷۵	.....	۲۸-۱-۲-۴ موش
۱۸۶	.....	۲-۲-۴ گیاهان
۱۸۶	.....	۱-۲-۲-۴ باغ و بوستان
۱۸۷	.....	۲-۲-۲-۴ درخت
۱۹۱	.....	۳-۲-۲-۴ میوه
۱۹۳	.....	۴-۲-۲-۴ گل و گلستان
۱۹۵	.....	۵-۲-۲-۴ خار
۱۹۷	.....	۶-۲-۲-۴ چمن
۱۹۷	.....	۷-۲-۲-۴ گیاه
۱۹۸	.....	۸-۲-۲-۴ پنبه
۱۹۸	.....	۹-۲-۲-۴ نخود
۱۹۸	.....	۱۰-۲-۲-۴ دانه و تخم
۱۹۹	.....	۱۱-۲-۲-۴ سیر و پیاز
۲۰۰	.....	۱۲-۲-۲-۴ کاه و کهربا
۲۰۰	.....	۱۳-۲-۲-۴ علف
۲۰۱	.....	۱۴-۲-۲-۴ گندم و جو
۲۰۱	.....	۱۵-۲-۲-۴ نی و نیشکر
۲۱۶	.....	سخن آخر و نتیجه گیری
۲۲۱	.....	منابع و مأخذ

فهرست جدول‌ها و نمودارها

صفحه	عنوان
۵۹	جدول شماره ۱. فراوانی صور خیال آسمان.....
۵۹	جدول شماره ۲. فراوانی صور خیال رعد.....
۶۰	جدول شماره ۳. فراوانی صور خیال ابر.....
۶۰	جدول شماره ۴. فراوانی صور خیال اثر.....
۶۰	جدول شماره ۵. فراوانی صور خیال خسوف.....
۶۰	جدول شماره ۶. فراوانی صور خیال سایه.....
۶۱	جدول شماره ۷. فراوانی صور خیال خورشید.....
۶۲	جدول شماره ۸. فراوانی صور خیال روز.....
۶۳	جدول شماره ۹. فراوانی صور خیال شب.....
۶۳	جدول شماره ۱۰. فراوانی صور خیال روز و شب.....
۶۴	جدول شماره ۱۱. فراوانی صور خیال ستارگان و سیارات.....
۶۴	جدول شماره ۱۲. فراوانی صور خیال فصول.....
۶۵	جدول شماره ۱۳. فراوانی صور خیال ماه.....
۶۶	جدول شماره ۱۴. فراوانی صور خیال نور.....
۶۷	جدول شماره ۱۵. فراوانی صور خیال باز.....
۶۷	جدول شماره ۱۶. فراوانی صور خیال بط.....
۶۷	جدول شماره ۱۷. فراوانی صور خیال پروانه.....
۶۷	جدول شماره ۱۸. فراوانی صور خیال پشه.....
۶۸	جدول شماره ۱۹. فراوانی صور خیال خروس.....
۶۸	جدول شماره ۲۰. فراوانی صور خیال خفاش.....
۶۸	جدول شماره ۲۱. فراوانی صور خیال جغد.....
۶۸	جدول شماره ۲۲. فراوانی صور خیال زاغ.....
۶۹	جدول شماره ۲۳. فراوانی صور خیال زنبور.....

- جدول شماره ۲۴. فراوانی صور خیال طاووس..... ۶۹
- جدول شماره ۲۵. فراوانی صور خیال طوطی..... ۶۹
- جدول شماره ۲۶. فراوانی صور خیال فاخته..... ۶۹
- جدول شماره ۲۷. فراوانی صور خیال کبک..... ۶۹
- جدول شماره ۲۸. فراوانی صور خیال کلاغ..... ۷۰
- جدول شماره ۲۹. فراوانی صور خیال گنجشک..... ۷۰
- جدول شماره ۳۰. فراوانی صور خیال لک لک..... ۷۰
- جدول شماره ۳۱. فراوانی صور خیال مگس..... ۷۰
- جدول شماره ۳۲. فراوانی صور خیال ملخ..... ۷۰
- جدول شماره ۳۳. فراوانی صور خیال مرغ..... ۷۱
- نمودار فراوانی عناصر آسمانی..... ۷۲
- جدول شماره ۳۴. فراوانی صور خیال آب..... ۹۸
- جدول شماره ۳۵. فراوانی صور خیال باران..... ۹۹
- جدول شماره ۳۶. فراوانی صور خیال برف..... ۹۹
- جدول شماره ۳۷. فراوانی صور خیال جزر و مد..... ۹۹
- جدول شماره ۳۸. فراوانی صور خیال جوی..... ۹۹
- جدول شماره ۳۹. فراوانی صور خیال چشمه..... ۱۰۰
- جدول شماره ۴۰. فراوانی صور خیال حباب..... ۱۰۰
- جدول شماره ۴۱. فراوانی صور خیال دَر..... ۱۰۰
- جدول شماره ۴۲. فراوانی صور خیال ساحل..... ۱۰۰
- جدول شماره ۴۳. فراوانی صور خیال دریا..... ۱۰۱
- جدول شماره ۴۴. فراوانی صور خیال سیل..... ۱۰۲
- جدول شماره ۴۵. فراوانی صور خیال قطره..... ۱۰۲
- جدول شماره ۴۶. فراوانی صور خیال کف..... ۱۰۲
- جدول شماره ۴۷. فراوانی صور خیال موج..... ۱۰۲
- جدول شماره ۴۸. فراوانی صور خیال صدف..... ۱۰۳

- جدول شماره ۴۹. فراوانی صور خیال ماهی..... ۱۰۳
- جدول شماره ۵۰. فراوانی صور خیال مرجان..... ۱۰۳
- نمودار فراوانی عناصر دریایی..... ۱۰۴
- جدول شماره ۵۱. فراوانی صور خیال آتش..... ۱۴۴
- جدول شماره ۵۲. فراوانی صور خیال خاکستر..... ۱۴۵
- جدول شماره ۵۳. فراوانی صور خیال دود..... ۱۴۵
- جدول شماره ۵۴. فراوانی صور خیال شعله..... ۱۴۵
- جدول شماره ۵۵. فراوانی صور خیال همزم..... ۱۴۵
- جدول شماره ۵۶. فراوانی صور خیال باد..... ۱۴۶
- جدول شماره ۵۷. فراوانی صور خیال طوفان..... ۱۴۶
- جدول شماره ۵۸. فراوانی صور خیال هوا..... ۱۴۶
- جدول شماره ۵۹. فراوانی صور خیال خاک..... ۱۴۷
- جدول شماره ۶۰. فراوانی صور خیال گرد و غبار..... ۱۴۷
- جدول شماره ۶۱. فراوانی صور خیال گل..... ۱۴۷
- جدول شماره ۶۲. فراوانی صور خیال بیابان..... ۱۴۸
- جدول شماره ۶۳. فراوانی صور خیال بیشه..... ۱۴۸
- جدول شماره ۶۴. فراوانی صور خیال چراگاه..... ۱۴۸
- جدول شماره ۶۵. فراوانی صور خیال خشکی..... ۱۴۸
- جدول شماره ۶۶. فراوانی صور خیال دشت..... ۱۴۹
- جدول شماره ۶۷. فراوانی صور خیال ربوه..... ۱۴۹
- جدول شماره ۶۸. فراوانی صور خیال صحرا..... ۱۴۹
- جدول شماره ۶۹. فراوانی صور خیال عقبه..... ۱۴۹
- جدول شماره ۷۰. فراوانی صور خیال ریگ..... ۱۵۰
- جدول شماره ۷۱. فراوانی صور خیال زر..... ۱۵۰
- جدول شماره ۷۲. فراوانی صور خیال زمرد..... ۱۵۰
- جدول شماره ۷۳. فراوانی صور خیال سنگ..... ۱۵۱

- جدول شماره ۷۴. فراوانی صور خیال سیم ۱۵۱
- جدول شماره ۷۵. فراوانی صور خیال کثبان ۱۵۱
- جدول شماره ۷۶. فراوانی صور خیال کحل ۱۵۱
- جدول شماره ۷۷. فراوانی صور خیال کلوخ ۱۵۱
- جدول شماره ۷۸. فراوانی صور خیال گوهر ۱۵۲
- جدول شماره ۷۹. فراوانی صور خیال لعل ۱۵۲
- جدول شماره ۸۰. فراوانی صور خیال مس ۱۵۲
- جدول شماره ۸۱. فراوانی صور خیال معدن ۱۵۳
- جدول شماره ۸۲. فراوانی صور خیال یاقوت ۱۵۳
- جدول شماره ۸۳. فراوانی صور خیال آهن ۱۵۳
- جدول شماره ۸۴. فراوانی صور خیال زمین ۱۵۴
- جدول شماره ۸۵. فراوانی صور خیال کوه ۱۵۴
- جدول شماره ۸۶. فراوانی صور خیال غار ۱۵۴
- نمودار فراوانی عناصر زمینی ۱۵۵
- جدول شماره ۸۷. فراوانی صور خیال آهو ۱۷۷
- جدول شماره ۸۸. فراوانی صور خیال اسب ۱۷۷
- جدول شماره ۸۹. فراوانی صور خیال استر ۱۷۷
- جدول شماره ۹۰. فراوانی صور خیال افعی ۱۷۷
- جدول شماره ۹۱. فراوانی صور خیال بره ۱۷۷
- جدول شماره ۹۲. فراوانی صور خیال بز ۱۷۸
- جدول شماره ۹۳. فراوانی صور خیال پیل ۱۷۸
- جدول شماره ۹۴. فراوانی صور خیال خارپشت ۱۷۸
- جدول شماره ۹۵. فراوانی صور خیال خر ۱۷۸
- جدول شماره ۹۶. فراوانی صور خیال حرس ۱۷۹
- جدول شماره ۹۷. فراوانی صور خیال خرگوش ۱۷۹
- جدول شماره ۹۸. فراوانی صور خیال خوک ۱۷۹

- جدول شماره ۹۹. فراوانی صور خیال روباه..... ۱۷۹
- جدول شماره ۱۰۰. فراوانی صور خیال سوسمار..... ۱۸۰
- جدول شماره ۱۰۱. فراوانی صور خیال شتر..... ۱۸۰
- جدول شماره ۱۰۲. فراوانی صور خیال سگ..... ۱۸۰
- جدول شماره ۱۰۳. فراوانی صور خیال شغال..... ۱۸۱
- جدول شماره ۱۰۴. فراوانی صور خیال شیر..... ۱۸۱
- جدول شماره ۱۰۵. فراوانی صور خیال عنکبوت..... ۱۸۱
- جدول شماره ۱۰۶. فراوانی صور خیال کرم..... ۱۸۲
- جدول شماره ۱۰۷. فراوانی صور خیال کژدم..... ۱۸۲
- جدول شماره ۱۰۸. فراوانی صور خیال کیک..... ۱۸۲
- جدول شماره ۱۰۹. فراوانی صور خیال گربه..... ۱۸۲
- جدول شماره ۱۱۰. فراوانی صور خیال گاو..... ۱۸۳
- جدول شماره ۱۱۱. فراوانی صور خیال گرگ..... ۱۸۳
- جدول شماره ۱۱۲. فراوانی صور خیال گوسفند..... ۱۸۳
- جدول شماره ۱۱۳. فراوانی صور خیال مار..... ۱۸۴
- جدول شماره ۱۱۴. فراوانی صور خیال مور..... ۱۸۴
- جدول شماره ۱۱۵. فراوانی صور خیال موش..... ۱۸۴
- نمودار فراوانی حیوانات..... ۱۸۵
- جدول شماره ۱۱۶. فراوانی صور خیال باغ و بوستان..... ۲۰۳
- جدول شماره ۱۱۷. فراوانی صور خیال گیاه..... ۲۰۳
- جدول شماره ۱۱۸. فراوانی صور خیال چمن..... ۲۰۳
- جدول شماره ۱۱۹. فراوانی صور خیال کاه..... ۲۰۴
- جدول شماره ۱۲۰. فراوانی صور خیال علف..... ۲۰۴
- جدول شماره ۱۲۱. فراوانی صور خیال نی و نیشکر..... ۲۰۴
- جدول شماره ۱۲۲. فراوانی صور خیال پنبه..... ۲۰۵
- جدول شماره ۱۲۳. فراوانی صور خیال سیر و پیاز..... ۲۰۵

- جدول شماره ۱۲۴. فراوانی صور خیال نخود..... ۲۰۵
- جدول شماره ۱۲۵. فراوانی صور خیال گندم و جو..... ۲۰۶
- جدول شماره ۱۲۶. فراوانی صور خیال دانه و تخم..... ۲۰۶
- جدول شماره ۱۲۷. فراوانی صور خیال خار..... ۲۰۶
- جدول شماره ۱۲۸. فراوانی صور خیال درخت..... ۲۰۷
- جدول شماره ۱۲۹. فراوانی صور خیال سرو..... ۲۰۷
- جدول شماره ۱۳۰. فراوانی صور خیال بید..... ۲۰۷
- جدول شماره ۱۳۱. فراوانی صور خیال نخل..... ۲۰۸
- جدول شماره ۱۳۲. فراوانی صور خیال اجزای درخت..... ۲۰۸
- جدول شماره ۱۳۳. فراوانی صور خیال چوب..... ۲۰۸
- جدول شماره ۱۳۴. فراوانی صور خیال گل..... ۲۰۹
- جدول شماره ۱۳۵. فراوانی صور خیال سوسن..... ۲۰۹
- جدول شماره ۱۳۶. فراوانی صور خیال لاله..... ۲۰۹
- جدول شماره ۱۳۷. فراوانی صور خیال نسرين..... ۲۰۹
- جدول شماره ۱۳۸. فراوانی صور خیال نرگس..... ۲۱۰
- جدول شماره ۱۳۹. فراوانی صور خیال گلنار..... ۲۱۰
- جدول شماره ۱۴۰. فراوانی صور خیال نیلوفر..... ۲۱۰
- جدول شماره ۱۴۱. فراوانی صور خیال ريحان..... ۲۱۰
- جدول شماره ۱۴۲. فراوانی صور خیال ارغوان..... ۲۱۰
- جدول شماره ۱۴۳. فراوانی صور خیال میوه..... ۲۱۱
- جدول شماره ۱۴۴. فراوانی صور خیال خرما..... ۲۱۱
- جدول شماره ۱۴۵. فراوانی صور خیال انگور و غوره..... ۲۱۱
- جدول شماره ۱۴۶. فراوانی صور خیال گلابی..... ۲۱۱
- جدول شماره ۱۴۷. فراوانی صور خیال سیب..... ۲۱۲
- جدول شماره ۱۴۸. فراوانی صور خیال حنظل..... ۲۱۲
- جدول شماره ۱۴۹. فراوانی صور خیال زقوم..... ۲۱۲